

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Eva Pacáková

Název práce: Vliv technologické revoluce na mezilidskou komunikaci

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Cílem bakalářské práce je představit přehled hlavních vývojových tendencí v oblasti technologických inovací mezilidské komunikace a jejich vliv na povahu a kvalitu této komunikace. Práce se věnuje proměně mediální komunikace, vlivu nových technologií na behaviorální vzorce moderní západní společnosti a její dopady na sociální komunikaci.

Zaměření práce: interpersonální komunikace, digitální technologie, virtuální prostředí, sociální vazby

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je zpracována na velmi dobré jazykové a stylistické úrovni. Autorka prokazuje schopnost vyjadřovat se kultivovaným jazykem a srozumitelně sdělovat komplexní a abstraktní myšlenky. Místy se v textu objevují překlepy a gramatické chyby (chybějící čárky), ty ale nenarušují celkovou sdělnost textu.

Rozsah práce: Plně odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, 56 stran včetně příloh.

Použitá literatura: Závěrečný seznam literatury uvádí přibližně 20 knižních zdrojů a obdobné množství internetových odkazů. Je nutné především ocenit práci autorky s aktuálními vědeckými studiemi a větší počet cizojazyčných odborných článků, na něž text odkazuje.

Formální stránka práce: Formální stránka práce je zpracována pečlivým způsobem. Jediným nedostatkem vzniklým patrně při závěrečné editaci textu je chyba v číslování kapitol – po kapitole 5. navazuje kapitola č. 7, přičemž kapitola 6 se v textu nenachází.

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Bakalářská práce je zaměřena na aktuální a důležité téma vlivu moderních technologií na mezilidskou komunikaci. Vybrané téma zpracovává spíše v přehledové podobě skrze představení hlavních vývojových trendů a jejich dopadů na psychickou, sociální i kulturní stránku lidského života. Tento přístup k volbě a zpracování tématu bakalářské práce považuji za legitimní, autorce se zároveň podařilo zvolené téma i metodu vhodně realizovat do výsledné podoby bakalářské práce. Práce je účelně členěna do dvanácti kapitol, které přinášejí zajímavé sondy do podoby současné komunikace a jejího vlivu na vzorce chování především u mladých a dospívajících. Práce je uvedena obecnějším zamyšlením nad rolí techniky v mezilidské komunikaci. Zde si autorka všímá především otázky, do jaké míry je schopna technika substituovat tělesnou, časoprostorovou ukotvenost mezilidské komunikace a do jaké míry toto nahrazení reálného virtuálním znamená osvobození člověka nebo naopak zásadní omezení jeho svobody. Spolu s těmito otázkami se v úvodní kapitola otevírá další klíčové teoretické dilema – otázka, do jaké míry technika a technologie určují podobu a uspořádání společnosti. Myslím, že tyto spíše teoretické reflexe představují zásadní otázky dnešní doby a jejich hlubší rozpracování by bylo vhodným tématem pro případnou další diplomovou práci.

V následujících kapitolách si autorka všímá ambivalence virtuální komunikace – její schopnosti přinášet člověku pocit osvobození, překonávat pocity osamocení a vytvářet mosty mezi lidmi navzájem. Na druhou stranu tento typ komunikace odtržený od ukotvenosti člověka v realitě znamená nárůst izolace, pokles skutečných mezilidských kontaktů i uzavírání do názorových skupin, v nichž dochází spíše k potvrzování vlastních stereotypů, než k prohlubování svobodné a kritické diskuze. V návaznosti na úvodní kapitoly práce se mi jako klíčová jeví kapitola 4.2 věnovaná otázce identity. Virtuální prostředí zdánlivě přináší osvobození z úzce vymezené a předem dané identity. Díky světu internetových sítí si může člověk svoji identitu svobodně volit a utvářet ji do mnohazměrné podoby. Na druhou stranu, jak upozorňuje následující 5. kapitola, toto osvobození je také jen virtuální a jeho výsledkem je spíše než pocit absolutní autonomie naopak potvrzení řady identitárních stereotypů.

Přestože se autorka ve zbytku práce věnuje spíše problematice dospívající mládeže, jeví se mi téma identity jako klíčové. Zdá se, že v pozadí této otázky se skrývá hlubší problém konceptu lidské svobody založené na čisté potencialitě člověka. Svoboda zde není chápána jako realizace skutečného, aktuálního dobra darovaného člověku, ale spíše jako

konstruktivismus vycházející z neomezené potence. Otázkou ovšem zůstává, zda je možné z čisté potence utvořit dobrý lidský život. Autorčiny sondy do světa virtuální komunikace každopádně nabízejí zajímavý a přesvědčivě zpracovaný pohled na nejednoznačnost a komplexnost dané problematiky.

Výsledné hodnocení: Bakalářská práce je zpracována na velmi dobré úrovni a jednoznačně prokazuje autorčinu schopnost samostatného, kritického myšlení a schopnost přehledného a strukturovaného zpracování komplexního a nejednoznačného tématu.

Otázky vedoucího práce:

- Můžeme nalézt spojitost mezi virtualizací komunikace a současnou tzv. politikou identit?
- Narazila jste v aktuálních výzkumech na příklady dobré praxe, které uvádějí, jakým způsobem úspěšně pracovat s moderními technologiemi při výchově a vzdělávání mladých lidí?

Datum: 18. 8. 2021

Mgr. Petr Macek, Ph.D.